

Spis treści

Wstęp	13
Rozdział I. Rada Bezpieczeństwa w ujęciu historycznym	15
1.1. Początki	15
1.2. Koncepcja „czterech policjantów”	18
1.3. Okres Zimnej Wojny	20
1.4. Czasy współczesne	21
Rozdział II. Artykuł 39 Karty Narodów Zjednoczonych	25
2.1. Zakres znaczeniowy artykułu 39 Karty NZ – zagadnienia ogólne	25
2.2. Akt agresji	30
2.3. Naruszenie pokoju	35
2.4. Zagrożenie pokoju	36
2.4.1. Pojęcie pokoju	36
2.4.2. Zagrożenie pokoju w ujęciu wąskim i szerokim	38
2.4.3. Zagrożenie pokoju w praktyce Rady Bezpieczeństwa	43
2.4.3.1. Zagrożenie pokoju w czasach Zimnej Wojny	44
2.4.3.2. Zagrożenie pokoju w okresie post-zimnowojennym	48
2.4.3.2.1. Zagrożenie pokoju wynikające z naruszania praw człowieka, katastrofy humanitarnej i wpływu konfliktu wewnętrznego na państwa regionu	48
2.4.3.2.2. Zagrożenie dla międzynarodowego pokoju wynikające z nieosądzenia zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości	55
2.4.3.2.3. Zagrożenie dla międzynarodowego pokoju wynikające z dezintegracji państwa (tzw. <i>failed state</i>)	57
2.4.3.2.4. Zagrożenie dla międzynarodowego pokoju wynikające z pogwałcenia demokracji	59
2.4.3.2.5. Zagrożenie dla międzynarodowego pokoju wynikające z międzynarodowego terroryzmu	60

2.4.3.2.6. Zagrożenie dla międzynarodowego pokoju wynikające z epidemii HIV/AIDS i dewastacji środowiska naturalnego.....	66
2.4.4. Wnioski	70
Rozdział III. Rodzaje uchwał Rady Bezpieczeństwa ONZ.....	75
3.1. Uchwały Rady Bezpieczeństwa ONZ – zagadnienia ogólne.....	75
3.2. Uchwały Rady Bezpieczeństwa o cechach zbliżonych	
do aktu administracyjnego	83
3.2.1. Cechy wspólne uchwał quasi-administracyjnych.....	84
3.2.1.1. Moc wiążąca.....	84
3.2.1.2. Zakres podmiotowy – <i>ratione personae</i>	86
3.2.1.3. Zakres przedmiotowy – <i>ratione materiae</i>	87
3.2.1.4. Efekty modalne	88
3.2.2. Sankcje w praktyce Rady Bezpieczeństwa.....	91
3.2.2.1. Rodezja Południowa (1966–1979)	94
3.2.2.2. Republika Południowej Afryki (1963, 1977–1994)	95
3.2.2.3. Haiti (1993–1994)	98
3.2.2.4. Sierra Leone (1997–2010).....	103
3.2.2.5. Irak (1990–2003).....	106
3.2.2.6. Talibowie, Al-Qaida i podmioty powiązane (od 1999).....	113
3.2.3. Przegląd rozwoju instytucji sankcji Rady Bezpieczeństwa poprzez pryzmat ich adresatów i niezamierzonych skutków ubocznych	117
3.2.4. Charakter prawny sankcji Rady Bezpieczeństwa i jego kontrowersje	128
3.3. Uchwały kompetencyjne Rady Bezpieczeństwa.....	133
3.3.1. Autoryzacja i delegacja kompetencji, a delegacja funkcji	136
3.3.2. Przykłady zewnętrznej delegacji kompetencji na rzecz państw członkowskich	140
3.3.2.1. Konflikt w Korei (1950–1953)	140
3.3.2.2. Interwencje w Iraku (1990–2004).....	143
3.3.2.3. Interwencja w Libii (2011)	150
3.3.2.4. Zewnętrzna delegacja kompetencji na rzecz państw członkowskich – podsumowanie	155
3.3.3. Zewnętrzna delegacja kompetencji na rzecz organizacji i porozumień regionalnych	155
3.3.3.1. Zewnętrzna delegacja kompetencji na rzecz organizacji i porozumień regionalnych w praktyce	160
3.3.3.1.1. Interwencje NATO w byłej Jugosławii.....	160

3.3.4. Wewnętrzna delegacja kompetencji w strukturze ONZ	164
3.3.4.1. Sekretarz Generalny ONZ wykonujący kompetencje powierzone: kierowanie i nadzór nad siłami pokojowymi ONZ	164
3.3.4.2. Sekretarz Generalny ONZ wykonujący kompetencje powierzone: sprawowanie władztwa na terytorium zarządzanym przez ONZ	166
3.3.4.3. <i>Peacekeeping a peacemaking</i> – podsumowanie	169
3.4. Uchwały Rady Bezpieczeństwa o cechach zbliżonych	
do orzeczenia sądu – akty quasi-sądowe	172
3.4.1. Iracko-Kuwejcka Komisja Demarkacyjna ONZ	175
3.4.2. Komisja Odszkodowawcza ONZ	178
3.4.3. Międzynarodowe Trybunały Karne	181
3.4.4. Charakter prawny uchwał quasi-sądowych Rady Bezpieczeństwa	189
3.5. Rezolucje Rady Bezpieczeństwa o cechach zbliżonych	
do aktów normatywnych	192
3.5.1. Rezolucja 1373	192
3.5.2. Rezolucja 1540	194
3.5.3. Rezolucje 1422 i 1487	195
3.5.4. Charakter prawny rezolucji 1373, 1540, 1422 i 1487 i związane z tym kontrowersje	198

Rozdział IV. Moc wiążąca rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ

4.1. Podstawy prawne uchwał Rady Bezpieczeństwa ONZ – wprowadzenie	207
4.2. Moc wiążąca rezolucji Rady Bezpieczeństwa na podstawie Karty Narodów Zjednoczonych	208
4.3. Poszukiwanie mocy wiążącej rezolucji Rady Bezpieczeństwa w drodze ewolucyjnej interpretacji karty NZ i doktryny kompetencji dorozumianych	215
4.3.1. Sposoby interpretacji Karty NZ jako umowy międzynarodowej	216
4.3.1.1. Interpretacja tekstualna	218
4.3.1.2. Interpretacja intencjonalna	219
4.3.1.3. Interpretacja celowościowa	221
4.3.1.3.1. Przykłady interpretacji celowościowej w orzecznictwie STSM	222
4.3.1.3.2. Przykłady interpretacji celowościowej w orzecznictwie MTS	222

4.3.1.3.2.1. Opinia doradcza w sprawie odszkodowania za straty poniesione w służbie Narodów Zjednoczonych	223
4.3.1.3.2.2. Opinia doradcza w sprawie zastrzeżeń do konwencji o zapobieganiu i karaniu zbrodni ludobójstwa	225
4.3.1.4. Zagadnienie kompetencji dorozumianych	229
4.3.1.4.1. <i>Implied powers</i> w opinii doradczej w sprawie odszkodowania za straty poniesione w służbie Narodów Zjednoczonych	232
4.3.1.4.2. <i>Implied powers</i> w opinii doradczej w sprawie odszkodowań przyznanych przez Trybunał Administracyjny ONZ	232
4.3.1.4.3. <i>Implied powers</i> w opinii doradczej w przedmiocie pewnych wydatków ONZ	234
4.3.1.4.4. <i>Implied powers</i> w opinii doradczej w sprawie legalności użycia przez państwo broni jądrowej w konflikcie zbrojnym	236
4.3.1.4.5. <i>Implied powers</i> w opinii doradczej w sprawie konsekwencji prawnych budowy muru na okupowanym terytorium palestyńskim, jako konsekwencja rezolucji „Uniting for Peace” Zgromadzenia Ogólnego ONZ	238
4.3.1.4.6. <i>Implied powers</i> w stanowiskach sądu haskiego, praktyce i poglądach doktryny – wnioski	242
4.3.2. Moc wiążąca rezolucji Rady Bezpieczeństwa wynikająca z interpretacji karty NZ	246
4.3.2.1. Uchwały kompetencyjne	247
4.3.2.2. Uchwały quasi-sądowe	253
4.3.2.1.3. <i>Implied powers, inherent i residual powers</i> , a uchwały quasi-normatywne	263
4.3. Poszukiwanie mocy wiążącej rezolucji Rady Bezpieczeństwa poza Kartą NZ	272
4.3.1. Zagadnienia ogólne	272
4.3.2. Moc prawna niektórych uchwał kompetencyjnych wynikająca z kompetencji zwyczajowych Rady Bezpieczeństwa	277
4.3.3. Moc prawna i znaczenie uchwał quasi-normatywnych wynikająca z kompetencji zwyczajowych Rady Bezpieczeństwa	281
4.3.4. Treść kompetencji zwyczajowych Rady Bezpieczeństwa	284

4.5. Uchwały Rady Bezpieczeństwa w systemie prawa międzynarodowego publicznego	288
4.5.1. Autopojetyczna koncepcja systemu prawa.....	289
4.5.2. Uchwały Rady Bezpieczeństwa, a pojęcie interesu publicznego ..	294

Rozdział V. Możliwe ograniczenia działania

Rady Bezpieczeństwa ONZ.....	297
-------------------------------------	------------

5.1. Możliwe ograniczenia działania Rady Bezpieczeństwa – zagadnienia ogólne	297
5.2. Możliwe ograniczenia działania Rady Bezpieczeństwa wynikające ze składu organu i procedury podejmowania uchwał	298
5.3. Możliwe ograniczenia działania Rady Bezpieczeństwa wynikające z norm prawa międzynarodowego	298
5.3.1. „...według zasad sprawiedliwości i prawa międzynarodowego”	300
5.3.2. Sfera zastrzeżona domeny wewnętrznej państw	301
5.3.3. Zasada suwerennej równości i samostanowienia ludów	301
5.3.4. Zasada dobrej wiary	303
5.3.5. Prawa człowieka i międzynarodowe prawo humanitarne	306
5.3.5.1. Prawa człowieka a sankcje ekonomiczne Rady Bezpieczeństwa	312
5.3.5.2. Prawa człowieka a uchwały Rady Bezpieczeństwa, których końcowym adresatem są osoby fizyczne lub podmioty prawa prywatnego	315
5.3.5.3. Prawa człowieka, a mandat międzynarodowych administracji terytorialnych	320
5.3.5.4. Międzynarodowe prawo humanitarne a misje pokojowe ONZ	322
5.4. Wnioski	327

Zakończenie	331
Addendum	349
Streszczenie	363
Executive summary	375
Bibliografia	387